

april 2023

Rupel.blad

Wandeltip:
DE KOUTER VAN WINTAM

Magazine voor leden
Natuurpunt Rupelstreek en Natuurpunt Aartselaar

Rupel.blad is het driemaandelijks magazine voor de leden van Natuurpunt Aartselaar en Natuurpunt Rupelstreek.

Coverfoto

Kleine karekiet – foto: Fons Van den heuvel

Lid worden

Stort 38 euro op bankrekening:
BE17 2300 0442 3321 van Natuurpunt
Dan bent u lid tot einde 2023
U ontvangt 4 keer/jaar Natuur.blad en
4 keer/jaar Rupel.blad

Rupel.blad

Leden van andere Natuurpuntafdelingen,
die Rupel.blad wensen te ontvangen,
storten 9 euro/jaar op rekening: BE70 0013
5986 4925 van Natuurpunt Rupelstreek

Giften

Kunnen gedaan worden op rekening:
BE56 2930 2120 7588 van Natuurpunt,
mededeling 3796 Rupelstreek of 3718
Aartselaar, vanaf 40 euro fiscaal aftrekbaar

Contact Natuurpunt Rupelstreek

Erik De Keersmaecker: 0476/39.19.94
info@natuurpuntrupelstreek.be
www.natuurpunt.be/rupelstreek

Contact Natuurpunt Aartselaar

Hilde Janssens: 0472/81.39.98
info@natuuraartselaar.be
www.natuuraartselaar.be

Natuur.huis de Paardenstal

Boomsestraat 221 Niel
Bushalte de Lijn (Hellegat)
Lijnen: 290 – 291 – 294
Open op zondag 2 april, van 13u tot 17u.
In de periode mei/september, elke zondag
open van 14u tot 18u en eveneens op zaterdag
mits er vrijwilligers beschikbaar zijn
Info: 0486/10.50.80 of
info@natuurpuntrupelstreek.be

Nieuwsbrieven en Blogspots

Natuurflits

Digitale nieuwsbrief met actueel nieuws over
de activiteiten van Natuurpunt Aartselaar.
Aanmelden: stuur een mail naar :
luk.smets@telenet.be

Rupel.bericht

Digitale nieuwsbrief van Natuurpunt
Rupelstreek
Aanmelden: stuur een mail naar:
info@natuurpuntrupelstreek.be

Kern Boom-Rumst:

facebook.com/NatuurpuntBoomRumst

Vormgeving Rupel.blad: Fried Happaerts
Oplage: 1900 ex.

Film: Onze Natuur lokt 627 toeschouwers naar CC de Steiger

Het zal voor altijd een mooie herinnering blijven, met 3 dagen na elkaar de vertoning van de film *Onze Natuur* in het CC de Steiger in Boom. Met 2 keer een volle zaal en één keer een driekwart gevulde zaal, en alles samen 627 toeschouwers voor een film die op een magnifieke manier verhalen vertelt en beelden toont uit de natuur in België.

Op het podium stonden we zij aan zij met verenigingen en organisaties die elk op hun manier werken aan een betere en aangenamere wereld. Daarbij ook LIGO, een organisatie waarmee we tijdens het voorjaar van 2022 een mooie samenwerking hebben opgebouwd met de cursus: *Samen de natuur in*, met als doelpubliek: mensen met een migratie of een allochtone achtergrond. Een cursus die tijdens de lente van dit jaar een vervolg krijgt, met een eerste info-moment op donderdag 30 maart.

Andere verenigingen of organisaties op het podium: Tuinrangers, een organisatie die mensen graag wil tonen wat er allemaal leeft in onze tuinen, en met welke streekeigen planten je meer leuke beestjes naar je tuin kan lokken. Of de wandelvereniging Rijweg, waar men samen op wandel gaat, en onderweg geniet van de natuur. Of De Tuinchefs, een samenwerking van de vrijwilligerswerking bij WZC Den Beuk, Welkom en Co en LIGO, en waarbij samen tuinieren en zelf van je oogst smullen bijzonder leuk is. Voedselteams Boom, Niel en Rumst

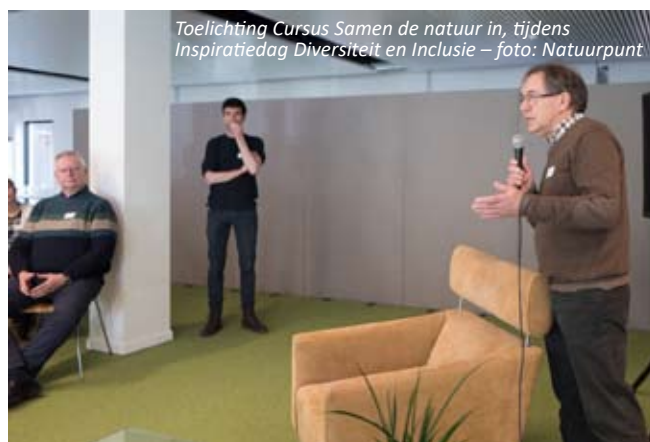
tenslotte, waar je groenten en fruit van de korte keten kan bestellen, zoveel mogelijk bio en gezond.

Het grote succes van de vertoningen had voor ons, Natuurpunt Rupelstreek en voor de natuur in onze regio, nog een bijzonder mooi neveneffect. Voor elk verkocht ticket schonk CC De Steiger 2 euro aan Natuurpunt Rupelstreek, goed voor een bedrag van 1.254 euro!

Waarvoor onze welgemeende dank!

De samenwerking met Welkom en Co en vooral met LIGO had op zaterdag 11 maart nog een aangename verrassing in petto. Zo waren we één van de blikvangers tijdens de Inspiratiedag van Natuurpunt, met als thema: Diversiteit en Inclusie. Samen met 4 gelijkaardige projecten werden we uitgenodigd om tijdens 2 gespreksmomenten het project: *Samen de natuur in*, meer in detail toe te lichten.

**Erik De Keersmaecker, voorzitter
Natuurpunt Rupelstreek**

*Toelichting Cursus Samen de natuur in, tijdens
Inspiratiedag Diversiteit en Inclusie – foto: Natuurpunt*

Film Onze Natuur, een kwartiertje voor de vertoning in CC de Steiger – foto: Valentine Raeman CC de Steiger

Kleiputten Terhagen

De vele uren vrijwilligerswerk die door een enthousiaste groep vrijwilligers gepresteerd worden in het natuurgebied Kleiputten Terhagen zijn nauwelijks bij te houden. Het vrijwilligerswerk beperkt zich niet enkel tot het werken in de natuur, met een 2-wekelijks werkmoment op zaterdagvoormiddag, maar tussendoor worden heel wat extra taken opgeknapt.

Het nieuwe jaar werd op zaterdag 7 januari alvast feestelijk ingezet, met de viering van de erkenning van het natuurreservaat Kleiputten Terhagen. Dat bevindt zich op het grondgebied van de gemeenten Boom en Rumst met een totale oppervlakte van 39,82 ha, waarvan 33,45 ha als type 4, meer specifiek het kleiputtengebied en 6,37 ha als type 3, meer specifiek het Stuyvenbergbos op de hoek Hollebeekstraat/Hoge Meentochtstraat. In dezelfde week was de ploeg van Natuurpunt er aan het werk om met de tractor de zone die ingericht werd voor de rugstreeppad te klepelmaken. Om de rugstreeppad als soort te behouden is het absoluut noodzakelijk om zones die voldoende groot zijn in de pioniersfase te houden door het jaarlijks maaibeheer, waardoor de opslag van struweel, voornamelijk berk, beperkt wordt. Op woensdag 18 januari mochten we medewerkers van het ANB, Natuurpunt en Wienerberger verwelkomen om op het terrein de projecten rond rugstreeppad en kamsalamander te bekijken.

Op zaterdagvoormiddag 28 januari waren 6 vrijwilligers aan de slag om het geklepelde materiaal op het terrein en langs de poelen die ingericht werden voor de rugstreeppad te verwijderen.

Op dinsdag 7 en donderdag 9 februari werd gestart met het vernieuwen van de plafonds in de chalet. Het oude plafond werd afgebroken en de oude isolatie verwijderd. We brachten nieuwe isolatie aan tussen de steunbalken en nieuwe PVC-planchetten tegen het plafond.

Op zaterdag 11 februari werden opnieuw een aantal taken uitgevoerd: kappen van struweel voor het uitkijkpunt IJsvogel, het plaatsen van stapels snoeihout aan de nieuwe poelen voor kamsalamander en het creëren van verstopplaatsen bij de poelen voor rugstreeppad door golfplaten op de bodem te leggen, die deels in de plas en deels op land liggen.

Een 2de team vrijwilligers was op hetzelfde moment in de chalet aan het werk met het uitbreken van een oud, versleten plafond en het verwijderen van oude isolatie. Op woensdag 22 en donderdag 23 februari werden ook daar nieuwe isolatie en een nieuw plafond geplaatst.

Op zaterdag 25 februari mochten we enkele nieuwe vrijwilligers verwelkomen die meteen de taak op zich namen om de visdiefvloten in orde te brengen, door er met de boot naartoe te varen. Langs de wandellus die vrij toegankelijk is, werden de bielzentrappen opgeknapt. Zaterdag 11 maart was voorlopig het laatste werkmoment in deze terugblik. Die dag legden we schuilplaatsen aan in de buurt van de nieuwe poelen voor kamsalamander, en speciaal voor de ijsvogel werden er enkele overhangende takken aangebracht.

Viering erkenning Kleiputten Terhagen als natuurreservaat – foto: Maarten Wielandts

Schuilplaatsen voor de kamsalamander – foto: Maarten Wielandts

Opruimen maaisel zone voor rugstreeppad – foto: Maarten Wielandts

Verder in dit nummer — april 2023

Film: Onze Natuur lokt 627 toeschouwers naar CC de Steiger	2
Handen uit de mouwen in het natuurgebied Kleiputten Terhagen	3
2022, een jaar in mineur voor de kerkuil...	4
Vrijwilligers Natuurpunt in actie voor het steenuiltje en de torenvalk	6
Vrijwilligers Natuurpunt Rupelstreek in actie	8
Wandeltip: DE KOUTER VAN WINTAM	10
Glasaaltjes op transport naar het oosten	12
Zeehonden in de Rupel en de Schelde	14
Agenda Aartselaar	16
Agenda Rupelstreek	18
Steenuiltjes houden van...	20

Kerkuil – foto: Hugo Willockx

Vanaf de 2de helft van de maand mei en tijdens de maanden juni en juli volgden de controles van de nestkasten van de kerkuil in Klein-Brabant en de Rupelstreek elkaar in snel tempo op, met meerdere avondlijke controleronden per week. Tijdens die avondlijke toeren vonden we 26 bewoonde nestkasten, maar in amper 6 nestkasten werd er een geslaagd broedgeval vastgesteld. In de andere nestkasten waren er één, soms twee vogels aanwezig, maar werd er niet gebroed.

Instinctmatig voelden de vogels aan dat ze minder prooien konden vangen, amper genoeg voor zichzelf, maar onvoldoende voedsel om jongen groot te brengen. Kerkuilen zijn specialisten muizenjagers en minder goed in staat om op andere prooi-soorten over te schakelen.

Inmiddels zijn we 9 maanden verder en de afgelopen maanden werd vooral gewerkt aan de wintercontroles van bewoonde nestkasten, het uitkuisen van die nestkasten, het bouwen van sluizen in nestkasten die gekraakt werden door kauwen en de montage van PVC-buizen aan de invliegopeningen om steenmarters uit de nestkasten te houden.

Steenmarters zijn geweldige klimmers en ze zijn in staat om tegen een hoge verticale muur of langs een regenpijp omhoog te klimmen. Dat lukt hun blijkbaar nog beter als ze tegen een houten wand kunnen opklimmen. Tijdens de winterse controles vonden we 2 nestkasten met krassporen van marters of resten van vogelveren waarvan

de punten waren afgebeten. Het is bekend dat steenmarters bij hun prooivogels de veren afbijten en niet uitrukken. Beide nestkasten werden eerder bewoond door de kerkuil en de kans is niet denkbeeldig dat de volwassen vogels of de jongen werden opgepeuzeld door een steenmarter. Om te vermijden dat dit opnieuw gebeurt, wordt

Invliegopening nestkast Havesdonckhoeve Wintam – foto: Erik De Keersmaecker

aan de invliegopening van beide nestkasten een PVC-buis gemonteerd.

Het idee voor deze methode zagen we tijdens een bezoek aan het vogelrijke Lac du Der in Noord-Frankrijk, waarbij het ons opviel dat aan de invliegopeningen van kerkuil-nestkasten in oude hoeves en schuren een emmer, zonder bodem was gemonteerd.

Kauwen zijn eveneens hardnekkige nestkastenkrakers. Vermijden dat ze een kerkuilnestkast als broedplaats gaan gebruiken is praktisch onmogelijk. Het plaatsen van een sluis in de nestkast heeft enkel tot doel om te vermijden dat kauwen massa's takken binnensleuren en er nog nauwelijks plaats overblijft voor een kerkuil. Kerkuil en kauwen die samen een nestkast gebruiken als broedplaats is geen uitzondering.

Het verhaal van de kerkuil in de Lage Landen

De titel van dit artikel geeft mogelijk de indruk dat het niet goed gaat met de kerkuil in de Lage Landen, niets is echter minder waar. Het verhaal van de kerkuil in Nederland en Vlaanderen is een verhaal van een onwaarschijnlijke come-back en heeft alles te maken met het onbaatzuchtige engagement van vele honderden vrijwilligers. De kerkuil kan immers rekenen op een grote schare fans. Het zijn mensen die op vrijwillige basis vele uren steken in het helpen beschermen van deze magnifieke soort. Zij hebben zich verenigd in de Nederlandse en de Vlaamse Kerkuilenwerkgroepen. Ongeveer 1.500 vrijwilligers beheren en controleren zo ruim 13.000 kerkuilnestkasten.

Deze inzet is de basis geweest van de redding van de kerkuil als broedvogel in de Lage Landen. Eind jaren '70 waren er amper een paar honderd broedparen over, nu zijn het er 4.500.

Tot het midden van de vorige eeuw was de kerkuil nog een heel algemene broedvogel op het platteland, in dorpen en zelfs in steden. Naar het aantal broedparen van toen is het enkel raden. Wel deed de kerkuil zijn naam nog alle eer aan. In elke kerkzolder of kerkstoren woonde er wel een paartje kerkuilen. Na de bijzonder strenge winter van 1962-1963, waarbij het maandenlang stenendik vroom en er een dik pak sneeuw bleef liggen, begon de teloorgang en daalde het aantal kerkuilen in heel West-Europa tot minder dan 10 % van de oorspronkelijke populatie. Kerkuilen zijn standvogels, ze blijven ter plaatse, wachtend op betere tijden en als die er niet komen, sterven ze.

De zwaarste klappen moesten echter nog komen. Het kleinschalige muizenrijke boerenlandschap moest steeds meer plaatsmaken voor grootschalige landbouw, heel wat hagen, houtkanten en knotbomenrijen

werden gerooid. Daarbovenop kwam nog het overmatig gebruik van bijzonder giftige pesticiden in de landbouw en zelfs in particuliere tuinen. Kerkuilen kregen het ook steeds moeilijker om geschikte broedplaatsen te vinden.

In praktisch alle kerkzolders en kerkstorens werden galm- en stellinggaten dichtgegaasd om verwilderde reidsduiven buiten te houden. Eind de jaren zeventig werd het aantal broedparen van onze mooiste nachtroofvogel geschat op minder dan 100 paartjes en leek het zelfs even dat de kerkuil als broedvogel zou verdwijnen.

Nestkasten brengen redding

In dezelfde periode ontdekten Nederlandse natuurbeschermers min of meer bij toeval dat kerkuilen blijkbaar graag in elkaar getimmerde nestkasten vertoeven. De oplossing leek doodgewoon, het resultaat was gewoon verbluffend. Naar het Nederlandse voorbeeld werd ook in Vlaanderen een Kerkuilwerkgroep opgestart. Vrijwilligers werden gemobiliseerd, gegroepeerd per provincie en per regio. Dat gebeurde ook in onze regio en sinds 1992 zijn we met een groep vrijwilligers letterlijk in de ban van de kerkuil en zijn we verantwoordelijk voor het kerkuilproject in Klein-Brabant, de Rupelstreek, de Zuid-Antwerpse regio en Willebroek.

En het resultaat mag gezien worden, momenteel staat de teller op 108 nestkasten die geplaatst werden achter galm- of stellinggaten in kerkstorens, kerkzolders, kasteeltoren, boerenschuren en zelfs in zolders van woningen.

De jaarlijkse controles van al die nestkasten is een gigantische taak en we zijn dan ook bijzonder blij dat we de controles van de nestkasten in de Zuid-Antwerpse regio konden uitbesteden aan de vrijwilligers van Vogelwerkgroep Ardea, in gemeente Aartselaar met de hulp van vrijwilligers van Natuurpunt Aartselaar en in Willebroek aan een vrijwilliger van Ringgroep Terlinden.

Waar zitten ze?

Eind 2022 stond de teller op 49 gecontroleerde nestkasten in Klein-Brabant en de Rupelstreek. In 6 nestkasten werd een geslaagd broedgeval vastgesteld, met in totaal 21 jonge kerkuilen. Op 2 plaatsen werd een mislukt broedgeval vastgesteld en op 22 andere plaatsen werd de aanwezigheid van de kerkuil vastgesteld. Tijdens die controles worden de jonge kerkuilen geringd met een wetenschappelijke ring. Elke ring heeft een unieke code, die geregistreerd wordt in de databank van de Ringdienst van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen.

Yente met adulte kerkuil – foto: Erik De Keersmaecker

Waar de invliegopening bereikbaar is, wordt de invliegopening voorafgaand dichtgestopt, de volwassen kerkuilen zitten dan opgesloten en dan kan bekeken worden of ze eventueel geringd zijn. Terugmeldingen van geringde kerkuilen leveren soms verrassende gegevens op. Zo zit kerkuil L112068 in een nestkast Puurs Overheide, de vogel werd op 29/6/2016 als pulli geringd in nestkast kerk Hellegat. Kerkuil L112060 in Sint-Amands Kuytegemstraat werd op 1/6/2016 als pulli geringd in nestkast Reet Pierstraat. Kerkuil L158137 in nestkast Bornem Boskant werd als pulli geringd op 20/5/2019 in nestkast Puurs Overheide. Kerkuil L183805 in nestkast Puurs Overheide werd als adulte vogel op 24/1/2022 geringd in dezelfde nestkast. Kerkuil L1442018 in nestkast Kalfort Coolhem werd als pulli geringd op 10/5/2016 in Bornem Buitenland. Kerkuil L182636 in nestkast Wintam Nattenhaasdonk werd 15/8/2021 onderaan in een schouw gevonden in Schelle, overgebacht naar het VOC Malderen en daar na enkele dagen revalidatie vrijgelaten. Kerkuil L160080 in nestkast Wintam Groenendijk werd op 24/5/2019 als adulte vogel geringd op deze plaats. Kerkuil L159952 in nestkast Boom Kleine Steylen werd op 13/7/2016 als pulli geringd in Buggenhout. Kerkuil L158115 in nestkast Bornem Boskant tusslotte werd als pulli geringd op 13/6/2018 in nestkast Liezele Leroystraat.

Vrijwilligers Natuurpunt in actie voor het steenuiltje en de torenvalk

Het steenuiltje en de torenvalk staan hoog op de zorgparade voor de vrijwilligers van Natuurpunt. In deze periode van het jaar zijn we dan ook druk in de weer om alles in orde te maken voor een geslaagd broedseizoen, dat betekent nestkasten controleren, en ze soms vervangen als ze niet meer in orde zijn.

Kijken of er voldoende bodemmateriaal in ligt, eventueel aanvullen met nieuw materiaal, eventueel ook overhangende takken verwijderen die de toegang versperren of restanten van oude nesten van andere vogels verwijderen.

Bij de tochten in de Rupelstreek waren Mon Van der Mueren en Gie Wyckmans de helpers, met op maandag 27 februari een toer in Schelle, waarbij een torenvalkennestkast in de Capucienendreef verplaatst werd naar een zonnige plaats. De ervaring heeft immers geleerd, dat nestkasten met een opening naar het oosten en zuidoosten betere resultaten scoren dan nestkasten met de opening naar het westen of het noorden. De nestkast in de Hulstlei werd afgebroken en een dag later verplaatst naar een locatie in de Herderstraat in Rumst. Op maandag 6 maart waren we opnieuw aan de slag, dit keer met het verplaatsen van een nestkast in de Reukens in Aartselaar naar een andere locatie in de buurt.

Samen met Sylvain Verbruggen en Luc Van den Bergh, vrijwilligers bij Natuurpunt Klein-Brabant werd op woensdag 1 maart een nestkastentoer in Klein-Brabant afgevoerd. In de Lodderstraat in Bornem werd een oude versleten torenvalkennestkast vervangen door een nieuw exemplaar. In de omgeving van de N17 in Liezele werd een nieuwe nestkast geplaatst. Na de middag trokken we naar de overkant van de N16, aan een rij knotbomen in de kouter tussen Wintam en Hingene werd een steenuilnestkast geplaatst. Dat deden we ook aan de Pieter Coomanstraat, op die plaats werd eveneens een torenvalkennestkast in orde gebracht, met het verwijderen van takken uit en voor de nestkast.

Jonge torenvalken in een natuurlijke broedplaats – foto: David Van den Broeck

Inmiddels staan er voor het steenuiltje 35 nestkasten verspreid in de open landschappen van de Rupelstreek en 4 nestkasten in Klein-Brabant, dat aantal

Nieuwe nestkast voor steenuil op Kouter Wintam/Hingene – foto: Erik De Keersmaecker

Aanbrengen bodemmateriaal in nestkast de Reukens Aartselaar op 6/3/2023
foto: Erik De Keersmaecker

Jonge torenvalken in nestkast Speltenvelden Schelle 17/6/2021 – foto: Erik De Keersmaecker

zal in de loop van de volgende jaren nog flink omhoog gaan.

Voor de torenvalk hangen er in Klein-Brabant momenteel 42 nestkasten, in de Rupelstreek staat de teller op 25 nestkasten.

Nestkastenkrakers al volop actief....

Naast kauwen zijn Nijlganzen geduchte nestkastenkrakers. Bij controle van een torenvalkennestkast in de Reukens vloog er een Nijlgans uit de nestkast, in de nestkast vonden we een nest met 8 eieren. Het nest werd verwijderd en de nestkast werd verplaatst naar een andere locatie, of dat zal helpen weten we niet. Bij een volgend bezoek gaan we een verticaal plankje monteren aan de invliegopening. Nijlganzen zijn exoten en in de mate van het mogelijke trachten we te voorkomen, dat ze succesrijk kunnen broeden. Van nature broeden Nijlganzen in boomholten, oude roofvogelnesten en zelfs in oude nesten van blauwe reigers en ooievaars. En in tegenstelling tot andere ganzensoorten kan het broeden het ganse jaar plaatsvinden met een piek in het voorjaar.

Het nut van nestkasten

Mits goede omstandigheden zouden beide soorten het ook best zonder menselijke hulp kunnen stellen.

Jammer genoeg is dat niet meer zo, steenuiltjes en torenvalken zijn oorspronkelijk hollenbroeders. Ze brengen hun jongen groot in een holte van een boom. Het steenuiltje heeft een voorkeur voor een holte in een oude knotboom of in een holte in een oude schuur. Torenvalken broeden hoger in de bomen, in een holte van een afgebroken tak of een oud ekster- of kraaiennest. Een eigen nest bouwen

doen ze dus niet en nestmateriaal brengen ze ook niet aan. Bij het plaatsen van een nieuwe nestkast moet er dus bodemmateriaal worden aangebracht. Wij gebruiken daarvoor het materiaal dat we verzamelen bij het uitkuisen van kerkuilnestkasten.

Bij een zachte lente, met af en toe een malse regenbui is er niets mis met een natuurlijke broedplaats, maar zodra de regenbuien intenser worden en het lang koud en kil is sterven de jongen in het nest. Een droge nestkast heeft dus bijzonder veel voordelen, zeker bij het steenuiltje, waar de nieuwe generatie nestkasten uitgerust worden met een sluis, die bescherming biedt tegen predatie door steenmarters.

De kasten worden ook opgehangen op plaatsen waarvan we weten dat er voldoende biodiversiteit in de omgeving is, zodat er voldoende prooien beschikbaar zijn voor de oudervogels en voor de jongen.

Per fiets toeren langs de nestkasten

De mooiste momenten zijn natuurlijk die momenten dat we vaststellen dat er bewoning is. Voorafgaand aan de daadwerkelijke nestkastencontroles, doen we meerdere toeren per fiets op een route waarbij we een zicht hebben op de nestkasten. Vanaf midden maart gaan mannen torenvalken geschikte broedplaatsen verkennen, ze zitten dan meestal urenlang op die plaats. Zodra ze genoeg hebben gegeten, is het rusten tijdens de rest van de dag en hopen dat er een vrouw torenvalk opdaagt, die na controle tevreden is met de broedplaats.

Vanaf midden mei wordt het spannend, op dat moment kunnen er jonge torenvalken in de nestkast zitten. Zodra ze enkele weken oud zijn merken we dat: het vrouwtje

zit dan iets hoger en onder de broedplaats verschijnen witte poepstrepen. Mits wat geluk zie je dan ook de kopjes van de jongen verschijnen, die dan boven de rand van de nestkast naar buiten gluren. Dat is het moment om met een lange ladder uit te rukken om de jongen beter te bekijken, het aantal te tellen en ze te ringen met een wetenschappelijke ring. Een dergelijke ring kan niet met een verrekijker worden afgelezen, terugvangsten van geringde torenvalken zijn dan ook schaars. Af en toe gebeurt het dat torenvalken naast de wetenschappelijke ring een extra kleurring om de poten krijgen, met een bepaalde kleurcombinatie en een combinatie van letters en cijfers. Mits wat geluk en soms veel geduld lukt het om die kleurencombinatie te bekijken of eventueel te fotograferen.

Trekvogels...

Torenvalken horen bij de meest algemene roofvogels van West-Europa. De kans dat je tijdens een wandeling of een fietstocht een jagende of een rustende torenvalk te zien krijgt is bijzonder groot. Opvallend is dat de noordelijke populaties het verste trekken, zo blijken Scandinavische torenvalken de grootste afstanden af te leggen, soms helemaal tot in Spanje en Portugal. Terwijl Britse torenvalken beperkt trekgedrag vertonen, met gemiddelde afstanden tot ongeveer 60 km van het broedgebied van de oudervogels. Hetzelfde geldt voor torenvalken uit de Lage Landen, al zijn er ook uitzonderingen.

Torenvalk E292649 werd op 4 juni 2021 geringd als nestjong in een nestkast langs de Karel Suykensstraat in Eikevliet, op 24 januari 2022 werd deze vogel dood gevonden in Carly Pas-de-Calais in de buurt van Boulogne-sur-Mer in Frankrijk, een afstand van 188 km van de plaats waar de vogel werd geboren.

Op 17 juni 2021 werd torenvalk E475932 geringd als nestjong in een nestkast in het landschap van de Speltenvelden in gemeente Schelle. Nauwelijks 3 maanden later, op 18 september 2021 werd de vogel dood teruggevonden op het vliegveld van Orly, ongeveer 14 km ten zuiden van Parijs. In vogelvlucht bedraagt de afstand Schelle/Orly 297 km. Als doodsoorzaak werd gemeld: slachtoffer van de aanvaring met een vliegtuig.

Ploeg Natuurpunt aan het werk in Kelderijlei

Vrijdag 13 en maandag 16 januari streek de terreinploeg van Natuurpunt, telkens vier man sterk, neer in de Kelderijlei. Opdracht was het hakhoutbeheer van de noordelijke houtkant, een 75 meter lopende meters. De vorige hakhoutbeurt was volgens mijn logboek gebeurd in 2014. Normaal gezien hanteren we daarin een omloopschema van zes jaar. Maar eind 2020 constateerden we dat er dat jaar een buizerd gebroed had in die noordelijke houtkant, waardoor we onze werktak geannuleerd hadden. En door alle Corona-perikelen lukte het ook in de winter van 2021-2022 niet deze taak uit te voeren.

Tekst en foto: Francis Mertens – conservator natuurgebied Kelderijlei

Ondertussen begonnen de wilgen aan deze noordkant al serieus over te hellen naar de aangrenzende tuinen van de burens. En met de voorjaarsstormen van 2022 nog in gedachten werd het weer dringend tijd om deze houtkant vakkundig aan te pakken. Vooral opgeschoten wilgen en Noorse esdoorns werden gesnoeid, de enkele vrijstaande zomereiken en meidoorns werden ongemoeid gelaten. Maar vooraf had de terreinploeg nog heel wat werk om met bosmaaiers door de vele opgeschoten bramen te geraken: het valt op dat deze braamopslag hier veel intenser is dan

pakweg 20 jaar geleden. Tussendoor in het weekend heb ik samen met mijn zoon Thomas her en der nog wat zaagwerk verricht zodat het natuurgebied en in het bijzonder de hoogstamboomgaard er toegankelijk bij ligt. Het snoeihout werd telkens in dezelfde richting op een aantal stapels gelegd, zodat het achteraf door de groendienst van Schelle kon opgehaald worden. Na verhakselen wordt het snoeihout gebruikt als mulchlaag in het nieuwe Voedselbos langsheen de Tuinlei in Schelle, minder dan 500 meter in vogelvlucht van

het natuurgebied van de Kelderijlei. Voor al dit knappe werk werd de terreinploeg van Natuurpunt, met name Nancy, Timothy en Gunther en onder deskundige leiding van Berthold 's middags getrakteerd op een kom warme soep van bio-groenten uit onze eigen moestuin.

Klus geklaard en weeral een knap staaltje van samenwerking door de Professionele Terreinploeg van Natuurpunt en de Groendienst van Schelle !

Boottocht op de Schelde en de Rupel

Na 3 keer uitstel, 2 keer wegens Corona en één keer wegens de dichte mist is het op zaterdag 28 januari toch gelukt om aan boord te gaan van de Mozart voor de boottocht op de Schelde en de Rupel.

Met 81 passagiers een goed gevulde boot, met aan boord de deelnemers van de Cursus Vogels kijken 2023 en ook Wim Mertens, vrijwilliger bij Natuurpunt Hobokense Polder en werkzaam bij het INBO, die zich opnieuw een prima spreker en kenner van onze rivieren toonde.

De Schelde tot aan de Durmemonding en terug bracht vooral kokmeeuwen, aalscholvers, bergeenden, krakeenden, wilde eenden en Canadese ganzen in beeld, meestal rustend op de slikplaten van de Schelde, ter hoogte van Temse werd een overvliegende slechtvalk gespot.

Het traject vanaf de Rupelmonding tot aan de samenvloeiing met de Nete en Dijle toonde perfect dat de Rupel tijdens de wintermaanden één van belangrijkste overwinteringsplaatsen voor watervogels in de Lage Landen is.

Met soms grote aantallen wintertalingen, wilde eenden en krakeenden. Bij de meeuwen viel het hoge aantal kokmeeuwen op, maar ook stormmeeuwen, zilvermeeuwen, grote en kleine mantelmeeuw werden

gespot. Daarnaast aalscholvers, blauwe reiger, kleine zilverreiger, kieviten, enkele jodelende wulpen, terwijl een biddende torenvalk en een rustende slechtvalk ook bij de blikvangers werden gerekend.

Boottocht Schelde/Rupel op 25/2/2023 – foto: Carl Boeckx

Paddenschermen staan net op tijd klaar

Dankzij de hulp van 5 Cummins medewerkers en 7 Natuurpuntvrijwilligers is het plaatsen van ongeveer 250 meter paddenschermen op donderdag 2 februari langs de Doornlaarlei/Lage Vosbergstraat in Rumst weer goed verlopen. De Cummins-medewerkers waren er eerder ook al bij en het was leuk om te zien, dat ze precies wisten wat er moest gebeuren. Voor het 2de jaar kwam er een reporter van ATV langs, de reportage over het plaatsen van de paddenschermen werd dezelfde avond uitgezonden op ATV.

En blijkbaar stonden de schermen net op tijd klaar, want de ochtend nadien vonden de paddenoverzetters al 3 gewone padden, 2 kleine watersalamanders en 1 Alpenwatersalamander in de emmers.

Inmiddels zijn we weer anderhalve maand later en naar het eindresultaat is het nog enkele maanden wachten, feit is al wel dat er enkele memorabele dagen in de tabellen zullen verschijnen. Zo werden er tijdens de avond van 13 maart en de ochtend van 14 maart alles samen 152 gewone padden, 1 bruine kikker, 23 kleine watersalamanders en 11 Alpenwatersalamanders veilig de straat overgezet.

Plaatsen paddenschermen door vrijwilligers Natuurpunt en medewerkers Cummins – foto: Erik De Keersmaecker

Heerlijk vogels kijken tijdens bustocht Zuid-Holland/Zeeland

De deelnemers aan de bustocht op zaterdag 25 februari waren gewaarschuwd, een felle, kille wind en regenbuien zouden wel eens een spelbreker kunnen zijn. Uiteindelijk viel het allemaal wel mee, met enkele buien net op het moment dat we op de bus zaten. De bus fungeerde bovendien als een prima windscherm tijdens het vogels kijken aan de Brouwersdam, wellicht één van de wonderigste plaatsen van Nederland.

Voor de middag bezochten we het Oudeland van Strijen, met een lange wandeling door dit prachtige vogelkijkgebied, dat beroemd is als één van de beste overwinteringsgebieden voor duizenden ganzen, met een groepje dwergganzen als meest iconische soort. Een winterse tocht door het Oudeland, zonder de dwergganzen te zien, voelt altijd een beetje als een mislukking.

Het lijkt makkelijk, ganzen zijn toch geen kleine vogels...maar dwergganzen greppelen graag en in het Oudeland zijn er ontzettend veel greppels. Het was dus even zoeken, want waar zitten die dwergjes? Het geluk was aan onze kant, en uiteindelijk lukte het toch om een groepje van 5 dwergganzen te spotten.

Na de middag een eerste stop aan het mooie haventje Battenoord met een gemengde groep Europese en Chileense flamingo's als doelsoorten, ze stonden echter veel te ver om ze goed te bekijken en om er naartoe te wandelen. Die tegenvaller werd echter ruimschoots goedge maakt door een gemengd groepje steltlopers en middelste zaagbekken. Volgende stop de buitenhaven van Stellendam en het strand van de Kwade hoek, met een blik op de Noordzee en lange rijen kluten en wulpen en een jagende bruine kiek boven het rietland. In de buitenhaven de klassiekers: middelste zaagbekken, futen en krakeenden. Een stop aan de Brouwersdam mocht uiteraard niet ontbreken en dat leverde ook weer een stevig vogellijstje op, met enkele groepen eidereenden, kuifduikers, zwarte

Vogels kijken Oudeland van Strijen – foto: Nel De Backer

zee-eenden, roodkeelduikers en aan de oever: scholeksters, steenlopers en paarse strandlopers.

De rit naar en achteraf de wandeling langs de Wevers- en Flauwersinlaag en de Prunje bracht spektakel alom, met vluchten van honderden steltlopers, voornamelijk bonte strandlopers en kanoeten van de Oosterschelde naar de hoogwatervluchtplaatsen.

De laaggelegen riviervalleien van de Rupel en de Schelde worden afgezoomd door een 11 meter hoge zandrug, die zich uitstrekt ten zuiden van de dorpskernen van Ruisbroek, Eikevliet en Wintam. Tot midden de jaren zeventig van de vorige eeuw waren deze kouters met kleine akkers, afgezoomd met brede akkerstroken een paradijs voor akkervogels. Tot die periode werden er voornamelijk asperges geteeld. Daarna kwam de omschakeling naar de intensieve landbouw, eerst met de teelt van bloemkolen, later met maïs en leek het einde verhaal voor de akkervogels.

1. Het Noordelijk eiland

Het Noordelijk eiland is met voorsprong het beste vogelkijkgebied in het rivierenland langs de Schelde en de Rupel. Watervogels, steltlopers, reigers, meeuwen en sterns laten zich goed bekijken vanaf de Rupel- en de Kanaaldijk. Eventueel kan je een wandeling omheen het Noordelijk eiland doen als een mooi toemaatje van deze Wandeltip. Vanaf de Rupeldijk heb je een mooi zicht op de noordelijke plas, met er middenin een broedeilandje voor kokmeeuwen, kluten en visdieffjes. Kijk op de tussendijk tussen de Rupel- en de Kanaaldijk ook even naar toppen van de doornstruwelen. Veel kans dat je daar een roodborsttapuit kan ontdekken, met voorsprong één van onze mooiste kleine kleurenvogels. Zodra de winter wijkt voor de lente is het ook uitkijken naar doortrekkende paapjes, tapuiten en gele kwikken.

2. De narwal van Wintam

Een infobord en een wegwijzer wijzen je de weg naar het kleine grijze paviljoentje op de strekdam van het Noordelijk eiland en nodigen je uit om een tentoonstelling over de narwal van Wintam te bekijken. En als stevig toemaatje lees je er meteen ook het verhaal van de bruinvissen tijdens de lente van 2013 en de terugkeer van zeezoogdieren zoals grijze en gewone zeehond. Die volgen hun prooi en dat zijn de vissen in de Schelde en de Rupel, met daarbij ook de legendarische meivissen of finten. Het dakterras van het paviljoentje wordt door de trektellers van Trektelpost Noordelijk eiland gebruikt als kijkpunt tijdens de voorjaarsrek. Tijdens de periode van de najaarsrek verhuizen de trektellers naar een bank op de Rupeldijk.

3. Blauwe reigers op nest

De helling langs de dijk leidt je voorbij een elzenbroekbos, met er middenin een broedplaats van blauwe reigers. Je moet al goed opletten om de vogels te zien. Eind februari start het heropbouwen van de nesten en proberen de mannetjes met klank en beeld de vrouwtjes te lokken. Naar het juiste aantal nesten is het telkens weer raden, het zijn er gemiddeld een tiental. Zodra er jongen zijn, kan je hun bedelgeluiden horen, tot het ergens eind april plots heel stil wordt. De jongen zijn groot en volwassen blauwe reigers verlaten de

Kouter Wintam – foto: Erik De Keersmaecker

broedplaats. Het duurt dan wel even voor de jongen beseffen, dat hun ouders niet meer terugkomen. Maar de honger doet zijn werk en voortaan moeten ze zelf hun kostje bij elkaar scharrelen.

4. Groene wiel

Op het einde van de doorsteekweg kom je aan een ouderwets kasseiwegje, met aan de overkant de Groene Wiel, een plas ontstaan na een dijkdoorbraak. Dit zou een prachtig stuk natuur kunnen zijn, maar wordt jammer genoeg ontsierd door vissershuisjes en een strakke onnatuurlijke oeverbeschoeiing, wat nauwelijks kansen biedt voor het paaien en opgroeien van vissen. Watervogels zijn ook schaars op

deze plas, met wat geluk zie je een fuut en enkele meerkoeten.

5. Havesdonckhoeve/Huveneersheuvel

Via het Oudbroekpad bereik je de achterkant van de Havesdonckhoeve, een historische hoeve, waarmee we een speciale band hebben. In de houten loods waar de oude landbouwwerktuigen worden bewaard werd een nestkast voor kerkuil geplaatst. Als je goed kijkt zie je de invliegopening in de houten wand, met een opvallende bruine plastic buis er omheen. Die buis moet vermijden dat steenmarters de nestkast kunnen binnenglippen. Meest markant is echter de afwateringsluis van de Spierbroekpolder, die hier

Veldleeuwerik – foto: Raymond De Smet

werd herbouwd, nadat de sluis eerder werd afgebroken bij het verhogen en verbreden van de Scheldedijken op SIGMA-hoogte. Kijk je in de richting naar het open landschap dan kan je nestkasten voor torenvalk en steenuil ontdekken. Op het einde van het Oudbroekpad zie je een wegwijzer naar de Huveneersheuvel, een plek waar je beslist naartoe moet wandelen. Op deze plek kan je je gedachten naar het verleden laten afdwalen. Hier stond immers ooit de kerk van het gehucht Nattenhaasdonk, een gehucht dat werd weggespoeld na een dijkdoorbraak. Je vindt er ook een grafsteen, ter ere van pastoor Huveneers, de geestelijke leider van de Brigands tijdens de Boerenkrijg.

6. Kouter van Wintam

Einde verhaal voor de akkervogels lees je in de 1ste alinea in deze Wandeltip. Het goede nieuws is dat er stilaan een ommekeer wordt ingezet, en dat er opnieuw veldleeuweriken broeden op de Klein-Brabantse kouters. Het zijn er maar enkele, maar het geeft hoop. Decennialang was de hemel leeg, er waren enkel de herinneringen van een hemel vergeven van zingende veldleeuweriken. Maar hier en nu kan je er opnieuw van genieten. De zangvlucht van de veldleeuwerik is immers een spektakel om naar te kijken. Ze stijgen op en beginnen uitbundig te zingen, omhoog schroevend in steeds kleiner wordende spiralen, en met het blote oog nog nauwelijks te zien, enkel een klein stipje in de lucht. Maak dus zeker de luswandeling en met wat geluk kan je genieten van dit hemels spektakel. Let ook op de roep van de kwartel. Een vogel die verborgen leeft in de vegetatie, maar herkenbaar is aan de typische roep.

7. Het Moer

Een smal bospad leidt je naar de randen van het Moer, één van de drie grote depressies in Klein-Brabant. Het Moer wordt doorkruist door loodrechte dreven, bomenrijen, houtkanten en dijken. Met uitzondering van een zomereikendreef zijn de meeste dreven met populieren heraan geplant. Het ruig weilandje links van het pad is eigendom van Natuurpunt en er hangen nestkasten voor steenuil en torenvalk. Het pad gaat naar links en meteen na het eerste huis kijk je naar de invliegopening van een kerkuilennestkast. Bijna elk jaar goed voor een geslaagd broedgeval.

8. Kerk Wintam

Dit is één van de vele kerken in de lange lijst waar we de voorbije 30 jaar een kerkuilennestkast hebben geplaatst. Maar dat is niet de reden, dat deze kerk

als kijkpunt in de Wandeltip staat. Plan je deze wandeling op een zondag, dan is dit een uitgelezen kans om de kerk te bezoeken, niet voor een religieus moment, maar wel om kennis te maken met het verleden en de toekomst van de streek. In de kerk, die trouwens werd ontwijd, staat een bijzonder mooie tentoonstelling. De tentoonstelling bestaat uit 3 delen, waarbij deel 1 je terugvoert in de tijd, naar ruim 40 miljoen jaar geleden, hoe het landschap van toen eruit zag, hoe het klimaat was en welke planten er groeiden. Een tijdscapsule brengt je naar de tijd van nu. Deel 2 vertelt het verhaal van 1000 jaar Nattenhaasdonk, het kleine gehuchtje waar je eerder bent doorgewandeld. Het SIGMA-plan staat centraal in deel 3 van de tentoonstelling, welke projecten ons moeten beschermen tegen overstromingen en hoe de natuur daarmee een stevige boost krijgt. De tentoonstelling bekijken kan elke zondag, tussen 13u30 en 17u, of op afspraak 0491/91.74.65

9. Zeekanaal Schelde-Brussel

De natuurrijkdom op het Zeekanaal lijkt beperkt tot enkele futen en meerkoeten. Mits wat geduld en een beetje geluk zie je vanaf midden april ook jagende visdiefjes. Let ook op als je één van de brede sluizen overwandelt, in de betonnen holten van de sluisdeuren broeden jaarlijks enkele koppels boerenzwaluwen.

Algemene info

Lengte: 12,5 km

Start

Veersteiger Rupeldijk, einde Tolhuisstraat Schelle

Parkeren

- Parking Tolhuis op de Rupeldijk (in GPS Tolhuisstraat 325 ingeven)
- Parkeerstroken, einde Tolhuisstraat Schelle.

Vaartijden veerboot Schelle/Wintam

April/september:

- vaart op weekdays elk uur en half uur tussen 7u en 20u op weekdays en tijdens de weekends en op feestdagen tussen 9u en 20u Oktober/maart:
- vaart op weekdays elk uur en half uur tussen 7u en 18u en tijdens de weekends en op feestdagen tussen 9u en 18u.

Opgelet: de veerboot vaart niet om 12u30

Eten en drinken

De horeca langs de route is beperkt tot Eetcafé Sint-Margaretha, Sint-Margaretha plein 4, Wintam

Rustplaatsen

Langs de wandelroute zijn er enkele mooie picknickplaatsen, onder meer aan de Huveneersheuvel, het Zeekanaal en op de Rupeldijk.

Eind februari werden op Brussels Airport smokkelaars betrapt, die met speciale koffers 400.000 glasaaltjes het land probeerden uit te smokkelen. Het was jammer genoeg geen alleenstaand feit. In de haven van het Spaanse Algeciras in Andalusië werden 380.000 glasaaltjes in beslag genomen, en recent op Schiphol 108.000 glasaaltjes. De waarde van de lading die op Brussels Airport in beslag werd genomen wordt op 400.000 euro geschat, Interpol en Europol schatten de totale waarde van de handel in Europese glasalen op zo'n 3 miljard euro/jaar. Glasaaltjes zijn baby-palingen, die zich vanuit de Sargassozee over de Atlantische oceaan laten meedrijven met de warme golfstroom voor een 6.000 km lange reis richting de kusten van West-Europa. Zodra ze tijdens het voorjaar de kusten bereiken beginnen ze ineens te zwemmen, alsof het zoete water hen roept.

Glasalen, met vooraan een gele paling – foto: RAVON, onafhankelijke natuurbeschermingsorganisatie Nederland

Uit onderzoek blijkt dat slechts 1,5 % erin slaagt om de kusten van West-Europa te bereiken. Ergens onderweg worden de glasaaltjes massaal gevangen door stropers en worden ze daarna naar Azië gesmokkeld. Deze illegale stroperij is big business. De straatwaarde van één kilo glasaaltjes is zelfs hoger dan die van een kilo cocaïne. Volgens de cijfers van Europol werden in 2019 zo maar eventjes 5,7 ton glasaaltjes onderschept door de douane en politie. 5,7 ton is een gigantisch aantal, maar wellicht slechts een fractie van de aantallen die daadwerkelijk worden gesmokkeld. De glasaaltjes die op Brussels Airport in beslag werden genomen werden inmiddels vrijgelaten, onder meer in de Demer ter hoogte van Werchter.

Europese palingen worden beschermd door de CITES-overeenkomst over de duurzame handel in bedreigde diersoorten. Omwille van hun populariteit bij Aziatische consumenten zijn de prijzen op de zwarte markt extreem hoog, waardoor de soort erg in trek is voor de illegale handel. Glasalen worden illegaal uitgevoerd voor directe consumptie, maar ook om verder te worden opgekweekt tot volwassen palingen, die dan als filet of als sushi worden uitgevoerd naar Europa en naar de Verenigde Staten, wat een erg lucratieve handel vormt.

Reeds tientallen jaren wordt een sterke daling van de Europese palingpopulaties waargenomen in Europa en de soort wordt nu zelfs beschouwd als één van de meest bedreigde Europese vissoorten. Naast de stroperij van glasalen is de beperking van

opwaartse migratie één van de kritische factoren die de palingpopulaties in gevaar brengt.

De intrekperiode van glasaal vindt plaats in het vroege voorjaar, met een piek in april. Glasalen laten zich meevoeren met de zeestromingen naar de kust en eenmaal in het estuarium worden ze geholpen door getijdenstromen en migreren ze actief op de geur van verschillende zoete en brakke waterstromen. In de relatief ondiepe voedselrijke polderbeken en -sloten vinden glasalen geschikte opgroeiomstandigheden. Opvallend is dat bij sluizen en pompgeulen zonder vismigratievoorzieningen ophopingen plaatsvinden van optrekkende glasalen bij de zoetwateruitstroom. Het aantal dieren dat stroomafwaarts van een migratieknooppunt samenschuult, kan een indicatie geven van het belang om de barrière passeerbaar te maken. Bekend is dat glasalen na het invallen van de duisternis en tijdens de nachtelijke uren het meest actief zijn.

Eerste glasaal van 2023...

Op woensdag 8 februari werd in Nederland de eerste glasaal van het seizoen 2023 gevangen. Deze babypaling zwom een vispassage in de provincie Noord-Holland door en kwam zo in een monitoringsfuiik terecht. Ook in 2020 en in 2022 was de eerste melding op deze locatie. Deze vangst markeert de start van de jaarlijkse intrek van paling vanuit zee naar het zoete water.

Sinds 2001 worden in Nederland jaarlijks intrekkende glasalen geteld, een project dat grotendeels draait op de inzet van vrijwilligers. Om de glasalen te vangen worden kruisnetten gebruikt met een oppervlakte van 1m². De plaatsen waar geteld wordt bevinden zich in de buurt van migratieknooppunten voor glasalen en andere trekvisen en uit die jaarlijkse tellingen blijkt dat in 2018 het hoogste aantal glasalen werd geteld sinds de start van de tellingen. De verwachtingen voor 2019 waren dan ook hooggespannen, ook al omdat er voor het

Visvriendelijke stuw in de polders van Kruibeke – foto: Erik De Keersmaecker

eerst voldoende telposten actief waren om de volledige Nederlandse kustlijn te monitoren. Dit gebeurde dankzij de medewerking van 200 vrijwilligers die met behulp van kruisnetten en een strikte methode op vaste locaties vanaf midden februari tot midden juni 2 inventarisatiemomenten per week deden.

De resultaten van 2019 vielen echter tegen, met een lagere intrek van glasalen dan het jaar voordien. De inspanningen van die vele vrijwilligers hebben wel al tot concrete maatregelen geleid, onder meer wat het aanleggen van vispassages betreft, en verder werden een aantal reeds aangelegde vispassages onderzocht op hun efficiëntie.

De Vliet is wellicht één van de belangrijkste intrekroutes voor glasalen in de Rupelstreek

De vraag is natuurlijk welke intrek-mogelijkheden hebben glasalen om te migreren van de Schelde naar de boven- en benedenloop van de Vliet op de grens van gemeenten Hemiksem en Schelle, en verder richting Aartselaar via de Grote Struisbeek en richting Reet via de Mandoerse beek. In de eerste fase van het SIGMA-plan, dat opgemaakt werd na de overstroming van Ruisbroek in 1976 werd de Vliet afgesloten van de getijdenwerking van de Schelde en werd aan de monding op de grens van Hemiksem en Schelle een uitwateringsluis en een wachtbekken aangelegd.

Navraag bij de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) leert dat het pompgemaal op de Vliet enkel in werking treedt bij hoog tij op de Schelde en indien er veel neerslag valt. Op de andere momenten wordt het water gebufferd in het wachtbekken van

de Benedenvliet en stroomt het water gravitair naar de Schelde bij laag tij. Tijdens die tijvensters staat de Vliet in verbinding met de Schelde, gaan de terugslagkleppen open en kunnen vissen in 2 richtingen migreren. In andere stroomgebieden, bijvoorbeeld Het Schijn in Antwerpen, waar er geen gravitaire uitwatering is, werden visvriendelijke pompen geïnstalleerd. Be-doeling is dan dat de visvriendelijke pompen het merendeel van de tijd draaien, ook bij droog weer. Er worden dan bijkomende pompen ingeschakeld bij hoogwaterperiodes, want vijzelpompen kunnen niet genoeg debiet verpompen. Aan het Schijn in Deurne is er zelfs mogelijkheid om te migreren in stroomopwaartse richting, de andere richting dan de pompen. Er wordt daarvoor op regelmatige basis terug water gelost van het Albertkanaal via een buis naar het Schijn. Voor de Vliet is dat niet van toepassing omdat vissen kunnen migreren op een normale manier. Meer algemeen is het de doelstelling uit de stroomgebiedbeheerplannen, die om de 6 jaar worden opgesteld, om in bepaalde stroomgebieden een goede toestand te halen. <https://www.integraalwaterbeleid.be/nl/stroomgebiedbeheerplannen>

De stroomgebiedbeheerplannen geven uitvoering aan de Europese kaderrichtlijn Water (2000) en aan de Overstromingsrichtlijn (2007). Ze geven ook uitvoering aan de Waterbeleidsnota, het beleidsdocument van de Vlaamse Regering met de visie op het integraal waterbeleid. Daarbij gaat het niet enkel over een goede waterkwaliteit maar ook over de structuurkwaliteit van de waterloop, onder meer wat vismigratie betreft.

Er dient wel te worden vermeld dat de doelstellingen die al in 2015 moesten gehaald worden, niet haalbaar bleken, waardoor er een uitstel naar 2022 en ver-

volgens naar 2027 volgde. De doelstelling is ook niet voor elk gebied in Vlaanderen hetzelfde. Sommige valleigebieden lenen zich beter tot het verkrijgen van de goede toestand omdat er minder bebouwing/landbouw is tegenover andere gebieden.

De Vlietvallei heeft in de laatste stroomgebiedheerplannen een upgrade gekregen. Zo zal er in de komende jaren bestudeerd worden welke maatregelen mogelijk zijn om de structuurkwaliteit te verbeteren. Bijvoorbeeld wat het bouwen van wachtbekkens en hermeanderingen betreft. Probleem is wel dat er in de Vlietvallei heel weinig open ruimte is in vergelijking met is andere stroomgebieden in de provincie.

International Council for the Exploration of te Sea (ICES) geeft advies

ICES heeft op 3/11/2022 een wetenschappelijk advies voor de Europese paling gepubliceerd, met de vraag om meer aandacht voor habitattherstel en het staken van alle activiteiten die sterfte veroorzaken. Met tevens het advies om alle visserij op paling te stoppen, waaronder glasaalvisserij voor uitzet en aquacultuur.

Om de palingpopulaties in Europa een kans te geven op herstel zouden in heel Europa maatregelen moeten genomen worden tijdens de hele levenscyclus van de paling. Dit betekent dat glasalen hun leefgebieden moeten kunnen bereiken, hier veilig zonder vervuiling kunnen opgroeien en veilig terug naar zee kunnen trekken, zodra ze schieraal geworden zijn.

Tekst: Erik De Keersmaecker

Wachtbekken met uitwateringsluis achteraan rechts – foto: Erik De Keersmaecker

Uitwateringsluis Vliet kant Schelde – foto: Erik De Keersmaecker

Waarnemingen van zeehonden in de Schelde en de Rupel zijn niet ongewoon meer. Doorgaans gaat het om waarnemingen van gewone zeehond. Waarnemingen van grijze zeehond zijn veel schaarser, al is het niet altijd eenvoudig om een onderscheid te maken tussen beide soorten. De gewone zeehond heeft een ronde snoet met een uitstekend neusje als een kat, terwijl de kop van grijze zeehonden meer lijkt op die van een vechthond.

Grijze zeehond – foto: Fons Van den heuvel

Gewone zeehond – foto: Hugo Willocx

De volwassen mannen van de grijze zeehond hebben een grote kegelneus en zijn daaraan al van ver te herkennen. Met deze puntige kop met vooruitstekende sterke kaken kunnen ze grote prooien

aan, van volwassen kabeljauwen tot zelfs bruinvissen.

Als je een gewone en een grijze zeehond naast elkaar zou zien is de grijze zeehond bijna dubbel zo groot als de gewone zeehond. Wanneer je de snuit van de dieren

beter in beeld zou krijgen, zou je merken dat de neusgaten heel verschillend zijn. Bij de gewone zeehond lopen ze schuin naar elkaar toe. Terwijl die van grijze zeehond meer op een W lijken.

Met een gewicht van honderd tot ruim

driehonderd kilo is de grijze zeehond veruit het grootste roofdier van de Lage Landen en vier keer zo zwaar als een wolf. Een gestroomlijnde spierbundel dus, die vanuit de Westerschelde even heen en weer zwemt naar de kusten van Engeland of Schotland.

Het dorp Doel, centrum van de zeehondenjacht van wel- eer

Rond 1930 kwamen in alle zeearmen van het Deltagebied nog honderden zeehonden voor. Nauwelijks 30 jaar later was het onherroepelijk gedaan. Een onmeedogenloze jacht en een gigantische watervervuiling hadden hun tol geëist. Merkwaardig genoeg, vervulde het polderdorpje Doel, hierbij een opmerkelijke rol als centrum van de zeehondenjacht, met het nu verdwenen hotel Jagersrust als trefpunt van de jagers. Meestal rijke Antwerpenaren die aan boord van grote jachten, louter voor het plezier gingen jagen op zeehonden.

De dieren werden toen als ongedierte beschouwd en voor ieder geschoten dier kreeg men toen zelfs een premie. Als bewijs werd de rechterpoot van het dier afgesneden. Aan boord van de schepen werden de dieren gestroopt, enkel de pels en de traan had enige waarde, de rest werd overboord gegooit. In 1958 was het dan ook gedaan met de zeehond in de Schelde. Ironisch genoeg kregen ze toen een wettelijke bescherming.

Ook in Nederland werden zeehonden eeuwenlang bejaagd, voornamelijk voor de traan en de pels. Nadat de jacht in het Deltagebied vanaf 1961 werd verboden en vanaf 1962 eveneens in het Waddengebied trad er een langzaam herstel op. Dat herstel was echter van korte duur, als gevolg van verontreiniging van het Noordzeewater met PCB's daalde de populatie tot een absoluut dieptepunt. Ondertussen ging de jacht op zeehonden nog steeds door langs de kusten van de Duitse deelstaten Niedersachsen en Schleswig-Holstein en werd ze er pas in 1971 en 1973 daadwerkelijk afgeschaft. In de Deense Waddengebieden werd er zelfs tot in 1977 gejaagd op zeehonden.

In Zeeland heeft de realisatie van de Delta werken ook geleid tot massale verstoring en verkleining van het leefgebied van de gewone zeehond en praktisch tot de verdwijning van deze soort. Tussen 1969 en 1992 werden jaarlijks maar 15 gewone zeehonden in het gebied geteld.

De terugkeer

Eind de jaren '90 begon de ommekeer met een toename van gewone zeehonden in Deltagebied. In augustus 2020 werden in het Deltagebied 1435 gewone zeehonden

Gewone zeehond in de Rupel – foto: Kris De Keersmaecker

geteld. Omdat het aantal pups toen relatief laag bleef en de sterfte hoog was deze groei vooral het gevolg van import uit de Waddenzee.

Sinds 2003 begon het aantal grijze zeehonden eveneens toe te nemen, en in 2021 werden in het ganse Deltagebied zelfs 2.581 grijze zeehonden geteld. Verklaring voor deze opmerkelijke groei is import uit andere kolonies.

Begin de jaren '90 verbeterde de waterkwaliteit van de Westerschelde en later ook van de Schelde, zodat samen met de terugkeer van de vissen, ook gewone en grijze zeehonden terugkeerden. Op de droogvallende platen in de Westerschelde werden opnieuw zeehonden gezien en bij hoogwater foerageerden deze dieren regelmatig in de geulen van het Verdrongen Land van Saeftinghe.

Voor de eerste waarneming van een zee-

hond in de Rupel was het wachten tot juli 1996, toen een gewone zeehond gezien werd aan de Rupelmonding. Vanaf 2010 steeg het aantal waarnemingen zienderogen. Gewone zeehonden worden momenteel regelmatig gezien in de Schelde, Rupel, Nete, Dijle en Zenne. Voor grijze zeehonden gaat het slechts om enkele waarnemingen.

Hun leefgebied

Het leefgebied van beide soorten situeert zich voornamelijk in de Waddenzee en in het Nederlandse Deltagebied, met de Oosterschelde en Westerschelde als belangrijkste verblijfplaatsen. Voor de Belgische kust worden ook regelmatig gewone zeehonden waargenomen. De dieren die in de Rupel en de Schelde worden waargenomen zijn afkomstig van de populatie in de Westerschelde.

Vrouw grijze zeehond met jong – foto: Hugo Willocx

26.04

d' Open Plek**HOORNAARS EN HOMMELS**

Het doet misschien wat vreemd aan om deze beide insecten in één adem te vernoemen. Een groter contrast in perceptie tussen deze gezellige wollige, zacht zoemende dikkerd en de enge griezellige hoornaar is moeilijk denkbaar.

Nochtans zijn ze redelijk nauw aan elkaar verwant. Ook hun levenscyclus heeft veel gemeenschappelijke raakvlakken.

Dat hommels erg nuttige insecten zijn, daar is iedereen het over eens. Hoewel weinigen dat adjectief voor de hoornaar zullen gebruiken geldt dat evengoed voor hem. Dat is alleszins het geval voor de Europese hoornaar. Na het pleidooi voor dit miskende insect mep je er nooit nog één dood. De Aziatische hoornaar vormt een gans ander verhaal. Voor onze honingbijen, wilde bijen en hommels betekent deze exotische wesp een extra uitdaging.

Freddy Hordies behandelt het luik hoornaars. Als lid van Vespawatch werkt hij mee aan de opsporing en verdelging van nesten van de Aziatische hoornaar in Kontich.

In die hoedanigheid is hij prima geplaatst om niet alleen iets te vertellen over onze

inheemse hoornaar maar ook over de Aziatische hoornaar, waarvan de schijnbaar niet meer af te remmen verspreiding vooral de imkers sterk verontrust.

Jos Daniels spreekt over het veel aai baarder familielid van de hoornaar: de hommel, het favoriete insect van velen onder ons. Ook omdat ze zo benaderbaar zijn. Ze laten zich op heel korte afstand observeren. Ze hebben een boeiend leven, voortdurend in de weer, onvermoeibaar op zoek naar nectar en stuifmeel voor hun kroost. Als tuinder kunnen we hen een handje toesteken door die bloemen te zaaien of te planten waarop ze graag foerageren. Wat dat betreft krijg je heel wat tips.

De presentatie bevat redelijk wat video's, waaronder ook enkele van de sprekers zelf.

woensdag 26 april, van 20 u tot ca. 22.30 u

Afspraak om 20 u in d' Open Plek: Baron Van Ertbornstraat 56, Aartselaar
Inschrijven bij Hilde Janssens:
hiljans@hotmail.com of 0472 81 39 98

Deelname:

7 € voor leden van Natuurpunt, € 9 voor niet-leden, ter plaatse te betalen

30.04 en 25.06

**Cleydaellaan en Cleydaelbos/
Zinkval****"ADOpteER EEN BERM" – ZWERFVUIL
RUIMEN**

Natuurpunt Aartselaar ruimt ca 5 x per jaar de berm langs de Cleydaellaan en de Zinkval. Bij een mooie opkomst van ruimers kunnen we ook het natuurgebied Cleydaelbos erbij nemen.

Deze actie blijft broodnodig, indien we onze gemeente zuiver willen houden...

zondagen 30 april en 25 juni, van 10 u tot 11.30 u

Daarom roepen wij jong en oud op om mee te komen helpen bij onze zwerfvuilactie...!!!

Afspraak om 10 u op de parking aan Zinkval. Einde ca 11.30 u.

Werkhandschoenen en stevig schoeisel zijn aan te raden. Wij zorgen voor zakken en grijpers.

Deelname melden bij Ronny Verelst –
ronnyverelst@telenet.be – 0475 58 55 70

06.05

De Reukens

WAT GROEIT ER IN DE REUKENS?

Wij willen een volledig zicht krijgen op wat er groeit en bloeit in De Reukens. Daarom gaan we onder leiding van Alain Pieters de planten determineren. We proberen alle planten op naam te brengen. Een goed naslagwerk of een app om planten te determineren kunnen een hulpmiddel zijn. Hopelijk zullen we heel wat voorjaarsflora op naam kunnen brengen.

zaterdag 6 mei, van 13.30 u tot 16 u

Afspraak aan de picknickbank langs het Reukenspad.

Meebrengen: plantenboek (indien in bezit), loep, waterdicht schoeisel.

Bij voorkeur je deelname melden:

luk.smets@telenet.be, 0477 66 94 32

07.05

Geel

RONDLEIDING DOOR DE ZEGGE

Natuurreservaat De Zegge is eigendom van de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde van Antwerpen (KMDA). Het is een restant van het oorspronkelijke laagveengebied dat vroeger als het 'Geels Gebroekt' bekend stond.

Het is een paradijs voor talrijke zeldzame vogelsoorten. Zo wordt er waterral, dodaars en ijsvogel gespot. Er komen ook niet minder dan 24 plantensoorten voor die in de Rode lijst van planten voor Vlaanderen staan. Tevens is er een kleine populatie aan ringslangen te vinden.

Dus zeker een bezoek waard! Dat kan wel enkel onder leiding van een gids. Deze heeft Natuurpunt Aartselaar alvast gereserveerd voor zondag 7 mei.

De rondleiding duurt ongeveer 2,5 uur. Je kledij aanpassen aan de weersomstandigheden en laarzen zijn steeds een aanrader. Het is tenslotte een moerasgebied! Honden zijn NIET toegelaten. Een verrekijker kan zeker van pas komen. Er zijn geen horeca-voorzieningen aanwezig zijn, wel een toilet.

zondag 7 mei, van 12.45 u tot 18 u

We verzamelen op de parking van het CC, Della Faillelaan 34, 2630 Aartselaar om 12.45 u. Hier regelen we ook car-pooling (10 eurocent/km p/p voor de chauffeur is gebruikelijk). Dat is niet alleen zinvol wegens de beperkte parkeergelegenheid aan De Zegge, maar uiteraard ook wegens milieuredenen.

Wie toch liever rechtstreeks naar De Zegge rijdt (Mosselgoren 13, 2440 Geel), verwachten we daar om 13.45 u. Laat dat dan ook wel weten bij je inschrijving zodat we niet nodeloos wachten aan het CC. We verwachten tegen 18 u terug in Aartselaar te zijn.

Inschrijven kan tot uiterlijk 20 april

via een mailtje aan jan.eulaers@icloud.com of een berichtje op tel.nr. 0495 52 77 31. De inschrijving is wel pas definitief na overschrijven van € 5,- per persoon op rekening BE07 5230 8080 0166 t.n.v. Natuurpunt Aartselaar met in commentaar "De Zegge" + je naam.

Heb je nog vragen, Jan zal ze graag trachten te beantwoorden.

Kleine karekiet - Foto Guy Borremans

Guy Borremans

21.05

Cleydaelbos

VOGELS AAN HET RIETVELD

Ieder jaar mogen we vanuit het warme zuiden rietvogels verwachten aan de poel en het rietveld. Heerlijk om ze jaar na jaar terug te horen en te zien hoe luidkeels ze een lied zingen om een partner te vinden en hun territorium af te bakenen. Samen met Ivan Bogaerts gaan we op zoek naar deze rietvogels. Maar ook de vele bosvogels zullen de revue passeren.

zondag 21 mei, van 7 u tot 10 u

Afspraak op de parking van Cleydaelbos tegenover kasteel Cleydael, Cleydaellaan. Einde rond 10 u. Honden zijn niet toegelaten.

Inschrijven bij Hilde Janssens -

hiljans@hotmail.com of 0472 81 39 98

NATUUR.HUIS

DE PAARDENSTAL

Natuur.huis de Paardenstal ligt aan de Boomsestraat 221 Niel-Hellegat en is ook bereikbaar via het wegje achter de huizen Boomsestraat, parking inrijden thv huisnummer 266. Of vanaf de Rupeldijk de wandelknooppunten 154 en 153 volgen. Open op zondag 2 april, van 13u tot 17u. In de periode mei/september elke zondag open van 14u tot 16u, sporadisch ook open op zaterdagmiddag, mits er vrijwilligers beschikbaar zijn.
Info: 0486/105.080
of info@natuurpuntrupelstreek.be

01.04 – 06.05 – 10.06 Schelle/Wintam

VOGELS KIJKEN OP HET NOORDELIJK EILAND

Elke maand maken vrijwilligers van Vogelwerkgroep Rupel een vogelkijkwandeling rond het Noordelijk eiland. De wandelafstand bedraagt 4 km, het tempo is dus laag en men krijgt dan ook ruim de tijd om de vogels te bekijken. Het aantal deelnemers wordt beperkt, **meld dus vooraf je deelname** via: debacker-vanlinden@telenet.be

zaterdag 1 april, 8u50 tot 12u

Parking Tolhuis (Rupeldijk), einde Tolhuisstraat Schelle, veerboot 9u en veerboot terug om 12u.

Volgende excursies: 6 mei en 10 juni

Organisatie: Vogelwerkgroep Rupel

01.04

Boom

LEDENAVOND NATUURPUNT RUPEL-STREEK IN BRIK BOOM

Vanavond zijn we te gast in de voormalige EMABB-site in de Boomse wijk Noeveren, de site werd bijna volledig gerenoveerd en draagt nu met trots een nieuwe naam: BRIK Boom.

Na het aperitief, gaan we samen met gidsen van BRIK Boom op stap voor een bezoek in de bijzonder mooie gerestoreerde ringoven en de oude schrijnwerkerij. Daarna is het tijd voor het avondeten, op het menu staan: soep, daarna het typische streekgerecht schep met fritten of een vegetarisch gerecht en een dessert. Tussendoor kijken we ook een presentatie met een overzicht van onze activiteiten en projecten.

zaterdag 1 april, van 18u tot 22u

't Baksteentje, Noeveren 67 Boom
Stort 35 euro op rekening: BE70 0013 5986 4925 van Natuurpunt Rupelstreek, met als mededeling: Ledenavond Natuurpunt Rupelstreek BRIK Boom, aantal personen, en eventueel vegetarisch gerecht. Aperitief, rondleiding (duur 90 minuten) en het avondeten zijn in de prijs inbegrepen. Andere dranken moeten apart betaald worden. Breng wel een warme jas mee voor de rondleiding in de oude klampoven!
Het aantal deelnemers wordt beperkt tot 40 personen.

04.04

Schelle/Bornem/Hamme/Temse/Kruibeke/Hemiksem

FIETSTOCHT VOGELRIJK SCHELDELAND

Deze fietstip leidt ons langs kilometers lange dijken in Klein-Brabant en het Waasland met soms spectaculaire zichten op de Schelde. We fietsen eveneens langs beide oevers van de prachtige Durme, onderweg ontmoeten we prachtige natuurgebieden, en indrukwekkende vogelkijkgebieden. Veerboten brengen ons heen en later weer terug over de Rupel en de Schelde.

De totale fietsafstand bedraagt 45 km. Heb je een elektrische fiets, hou er dan rekening mee om met een opgeladen batterij te vertrekken.

dinsdag 4 april, 9u50 tot 17u

Parking Tolhuis (Rupeldijk), einde Tolhuisstraat Schelle, we nemen de veerboot van 10u

Meebrengen: verrekijker, picknick en eventueel een drankje voor onderweg

Info en inschrijven:

info@natuurpuntrupelstreek.be

Organisatie: Vogelwerkgroep Rupel

08.04

Niel

WOLVEN IN DE MODERNE WERELD: OPPORTUNITeiten EN UITDAGINGEN

Wolven zijn mysterieuze en onmisbare leden in het ecosysteem. Na decennia van afwezigheid kregen we vijf jaar geleden de kans om opnieuw kennis te maken met de wolf in ons "Wilde Westen". Zijn comeback is spraakmakend en doet geregeld stof opwaaien. Is het mogelijk om met de wolf samen te leven en wat gebeurt er als je oog in oog komt te staan met de doordringende ogen van

een wilde wolf?

Hoe kan je wolvensporen herkennen en komt er een moment dat er wolven zullen lopen in de Rupelstreek? Laat je tijdens deze infoavond verrassen door de unieke levenswijze van deze iconische toppredator en kom te weten hoe wolven het lokale landschap rond hun poot kunnen draaien.

zaterdag 8 april, van 19u tot 20u45

Natuur.huis de Paardenstal - Boomsestraat 221, Niel, ook bereikbaar via het wegje achter de huizen Boomsestraat, parking inrijden thv huisnummer 266

Meld je komst via:

yente_demaesschalck@hotmail.com

23.04

Niel

ERFGOEDDAG – THEMA: BEESTIG

Ooit afgevraagd welke diertjes zich beestig ophouden in het natuurgebied Walenhoek?

Vandaag wordt de sluier opgelicht, diertjes worden ontmaskerd! In het aangename en historisch interieur van het Natuurhuis de Paardenstal kan je van 10u tot 17u genieten van een doorlopende diapresentatie met beelden van het ongelooflijke dierlijk leven, dat rent, kruipt, vliegt en zwemt in het jonge, maar toch zo rijke natuurgebied Walenhoek. Mogen wij jou ook verwelkomen?

zondag 23 april, 10u - 17u

Natuur.huis de Paardenstal, Boomsestraat 221, Niel, ook bereikbaar via het wegje, achter de huizen Boomsestraat, parking inrijden thv huisnummer 266 en wegwijzers volgen.

Meld je deelname:

wyckmansgie@gmail.com

Organisatie:

Natuurstudiewerkgroep Rupel

20.05 – 15.07

Rumst/Walem

VOGELS KIJKEN GGG BATTENBROEK/ GROTE VIJVER

Samen met vrijwilligers van Vogelwerkgroep Rupel kan je om de 2 maanden een vogelkijkwandeling maken langs de Dijle en de Grote Vijver en omheen het GGG Battenbroek. De wandelafstand bedraagt 4 km en de wandeling gaat over goed begaanbare paden. Voor beginnende vogelkijkers stellen we verrekijkers ter beschikking.

zaterdag 20 mei, 9u tot 12u

Picknickplaats wandelbrug Netedijk Rumst, volg aan Markt wegwijzer Netebruggen
Meebrengen: verrekijker, een vogelgids en eventueel een telescoop.
Het aantal deelnemers wordt beperkt, meld dus vooraf je deelname via: debacker-vanlinden@telenet.be
Volgende excursie: zaterdag 15 juli

Organisatie: Vogelwerkgroep Rupel

26.05

Niel

INFO-AVOND GALLEN

Iedereen heeft al eens kennis gemaakt met rare uitstulpingen op bladeren en andere plantenonderdelen. Gallen zijn duidelijk zichtbare misvormingen. Maar: hoe ontstaan ze? Wat zit er in? Wat is hun doel?

Deze lezing biedt enig inzicht in de wondere wereld van de gallen en hun bewoners...

Basiskennis insecten is een pluspunt maar geen must....

vrijdag 26 mei, van 20u tot 22u

Natuur.huis de Paardenstal - Boomsestraat 221, Niel, ook bereikbaar via het wegje achter de huizen Boomsestraat, parking inrijden thv huisnummer 266
Meld je komst via: wyckmansgie@gmail.com

03.06

Oostkantons

BUSTOCHT NAAR HET NATIONAL-PARK HOHES VENN-EIFEL

Tijdens de voor- en namiddagwandeling kan je genieten van prachtige landschappen, waarbij rode wouwen en buizerds ons geregeld voorbijglijden. Met een beetje geluk kunnen we ook grote gele kwik, waterspreeuw, grauwe klauwier, geelgors en misschien wel visarend of zwarte ooievaar bekijken.

zaterdag 3 juni, van 7u30 tot 21u30

Parking kerk H.Hart (A12) Antwerpsestraat/Eikenstraat Boom

Stort 22 euro (volw.) of 14 euro (-16 jarigen) op rekening BE70 0013 5986 4925 van Natuurpunt Rupelstreek.
Mededeling: Bustocht Oostkantons, aantal personen, telefoonnummer en emailadres

Deutsch-Belgischer
Naturpark
Hohes Venn - Eifel

SNUIT

Voor kinderen,
ouders of
grootouders

Snuut is het buitenpretloket van Natuurpunt. We nemen kinderen en (groot)ouders mee op pad. Naar buiten, om natuur te beleven. Soms ligt buiten om de hoek, soms ligt buiten verder af. Met Snuut kom je er spelenderwijs terecht. Met het Snuutlogo herken je dadelijk onze kinderactiviteiten.

06.05

Terhagen

WILDE SNUITDAG IN HET NATUUR- GEBIED KLEIPUTTEN TERHAGEN

Vandaag nodigen we jonge natuurliefhebbers samen met hun mama's en papa's uit voor een stevige portie natuur en avontuur in het natuurgebied Kleiputten Terhagen.

- Wat denk je er van om mee de meterslange fuiken uit het water te tillen en te kijken welke vissen er in de vijvers leven?
- Heb je zin om gewapend met een schepnet op stap te gaan en om kleine waterdiertjes te vangen die in de vijvers leven?
- Ga je mee aan boord om met een onderwaterkijker te speuren naar het leven onder water?
- Of wil je graag met een gids al die soorten wilde bijtjes die in het natuurgebied leven ontdekken?

Je kan het vandaag allemaal beleven in de natuurrijke Kleiputten Terhagen. Achteraf kan je op het terras nog nagenieten met een pannenkoek en een warm of koud drankje.

Het programma:

- 10u en 13u30: optillen meterslange fuiken en kijken naar de vissen
- 11u en 14u30: waterbeestjes scheppen en van dichtbij bekijken
- 14u: op zoek naar wilde bijtjes
- Doorlopend: bootje varen en kijken naar het leven onder water

zaterdag 6 mei, van 9u30 tot 17u00

Onthaal natuurgebied Kleiputten Terhagen, bereikbaar via ingang Nieuwstraat Terhagen, ter hoogte van de nieuwe rotonde, volg daar de Natuurpunt-pijlen. Er is een fietsenparking en beperkte parking voor auto's.

Meld je komst via:

maarten.wielandts@outlook.be

28.05

Niel

OWL, DE UIL, ZOEKT SPEELKAMERAADJES

Owl, de nieuwe bosuil van Walenhoek in Niel, is droevig. Hij is nog niet zo lang geleden uitgevlogen, weg van mama en zus. Vanuit de warme nestkast trok hij de wijde wereld in. En nu is hij hier beland. Het is hier wel fijn maar een andere uil heeft hij nog niet ontmoet. Hij mist wat gezelschap. Hij wil de andere dieren uit het bos graag leren kennen. Omdat hij zelf nog klein is, wil hij liefst kennis maken met andere kleine dieren van Walenhoek. Zijn er kleine mensjes die die kleine diertjes willen gaan zoeken en tonen aan Owl?

zondag 28 mei, van 14u tot 16u

Natuur.huis de Paardenstal, Boomsestraat 221, Niel, ook bereikbaar via het achterwegje, tegenover Boomsestraat huisnummer 266 parking inrijden en wegwijzers volgen.

Kinderen tussen 3 en 6 jaar en hun ouders en/of grootouders zijn welkom.

Meebrengen, als je dat hebt: een witte plastic doos en een soeplepel. Na een natte periode zijn laarsjes geen overbodige luxe. Bij heel warm weer is muggenmelk een aanrader.

Meld je komst aan: Chris De Ranter, via mail: chris.deranter@gmail.com of via: 0498/300524

18.06

Niel

KLEINE KUNSTENAARS AAN HET WERK

Ben je tussen 4 en 7 jaar? En hou je van knutselen? Kom dan mee genieten van dat feest. Tijdens een korte wandeling gaan we rondneuzen in de natuur. Al die pracht en praal nemen we voorzichtig mee. .. Om er dan ons ding mee te doen! Wat dat wordt, is nog voor iedereen een verrassing! Ben jij ook zo benieuwd? Kom dan mee snuisteren, ontdekken en creëren.

zondag 18 juni, van 14u tot 16u

Natuur.huis de Paardenstal, Boomsestraat 221, Niel, het Natuur.huis is ook bereikbaar via het achterwegje, tegenover Boomsestraat huisnummer 266 parking inrijden en wegwijzers volgen.

Een tas of doos meebrengen voor de verzamelde spullen is een aanrader en als het erg warm is, voorzie je best muggenmelk, want Walenhoek is een waterrijk gebied. Meld je komst aan: Chris De Ranter, via mail: chris.deranter@gmail.com of via: 0498/300524

Steenuiltjes houden van...

Steenuiltjes zijn van oorsprong hollenbroeders, ze hebben een voorkeur voor knotbomen, daarin vinden ze geschikte holten en spleten om hun nest te bouwen. Bouwen is veel gezegd, een laag vermolmd hout is voldoende als broedplaats. Terwijl de knot een ideale plek is om te vertoeven, ook overdag, want ze zonnen graag en tussen de takken vallen ze nauwelijks op. Nestkasten voor het steenuiltje worden dan ook zo dicht mogelijk bij de knot geplaatst.

Er zijn ook goede alternatieven, zoals de paardenkastanje. Een boom met een wirwar van takken, die eveneens goede verstoppplaatsen biedt. Als je goed kijkt, zie je een nestkast tussen de takken, op 9 januari 2023 werd de nestkast gecontroleerd door Yente. Steenuiltje E436750 zat in de nestkast, net zoals op 11 januari 2022. Op 2 juni 2022 zaten er 2 jonge steenuiltjes in de nestkast.

Controle nestkast steenuil door Yente – foto: Erik De Keersmaecker